

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

• HVAR 8 DAG •

ILLUSTRERADT

MAGASIN

VINTERBILD FRÅN GOTTLAND. — FOTOGRAF H. SVENSSON, HEMSE.

19:DE ÅRG.

DEN 13 JANUARI 1918

N:O 15

Foto. Falkengren, Sthlm.

Kliche: Bengt Skjervegaard

Ajalmar Barentz

Det har länge gått oroande rykten om stadsrådet Brantings hälsotillstånd. Ursprungligen synnerligen stark har hans fysik dock naturligtvis icke kunnat undgå inflytandet af så många års ansträngande riksdagslif i förening med en arbetsbörda som journalist och partiledare äfven utanför riksdagshuset, hvilken ensam den varit tillräcklig att öfverväldiga en man med blott vanligt kraftmått. Särskildt den sistförflutna våren och sommaren ha ovanliga kraf ställts på hans ut hållighet till följd af hans utomordentliga insatser i den internationella arbetarrörelsens fredsarbete. Det öfverraskade därför icke dem, som kände honom, att öfvergången till det arbete i finansdepartementet, som vid den nya regeringens bildande tilldelades honom, minst lika ansträngande, men på ett i detaljerna ovan område, skulle visa sig öfverstiga 57-åringens krafter. Redan efter ett par veckor kunde ryktet meddela, att han måst afstå från det mera intensiva arbetet i departementet, något senare bekräftades det genom meddelandet, att han nödgats anhålla om tjänstledighet för hälsans vårdande å ett sanatorium, och då han återvände därifrån med till synes återställda krafter, visade det sig snart, att skenet bedrog. Lördagen den 5 januari nödgades han återlämna sin portfölj i konungens händer, sedan han föregående dag haft den stora glädjen att få förena sig med stadsrådets öfriga ledamöter i den hemställen, som ledde till Sveriges erkännande af den nya republiken Finlands själfständighet och oberoende.

Naturligtvis betyder hr Brantings afgang ur statsrådet icke, att han därmed lämnar det politiska lifvet. Ännu har den våldige folktalarens och parlamentarikerens stämna icke tystnat och ännu har han säkerligen ett och annat att säga icke blott sitt eget folk, utan äfven världen: Hjalmar Branting är i närvarande stund Sveriges i verkligheten ende statsman af internationellt erkänd betydelse, liksom han som parlamentariker står i främsta ledet bland samtidens allra förmämsta. Det vore därför för tidigt att redan nu rista hans politiska runa och vi skola därför här inskränka oss att erinra om några hufvuddrag af hans lefnad och offentliga gärning.

Karl Hjalmar Branting är född i Stockholm den 23 november 1860 samt son till Per Henrik Lings efterträdare som chef för gymnastiska centralinstitutet, den svenska sjukgymnastikens grundläggare Lars Gabriel Branting och hans maka Emma af Georgii. Sin skolundervisning fick han mottaga i Beskowska skolan: bland sina kamrater där trädde han första gången i beröring med vår nuvarande konung. Redan i skolan gaf han prof både på sin omfattande begåfning, sin lysande formtalang och den internationalism, inom hvilken han skulle vinna sin mannaålders arbetsfält. "Ännu kallas visserligen de för drömmare och utopister, hvilka våga tala om de skilda nationaliteternas uppgående i en högre enhet", skref han som sextonåring i den studentkrifa, som hedrades med att bli aftryckt i "Pedagogisk Tidskrift", "men 'dagens utopier äro morgondagens verkligheter', och den alltmera utvecklade samfärdseln skall en gång i förening med vetenskapen, hvars kosmopolitiska karaktär öfverallt är erkänd, föra människoläktet till det höga mål, som under franska revolutionen formulerades i det sista af de tre ryktbara orden: frihet, jämlikhet, *broderskap*." Ligger icke redan i detta skolabiturentens uttalande, hvari den underliggande inre glöden är omisskännlig, formeln för hans lifsgärning?

Till en början kom han emellertid 1877 som student till Upsala, där han ägnade sig åt matematiskt naturvetenskapliga, främst astronomiska studier och hvarifrån han 1879 återvände till hufvudstaden för att tjänstgöra som amanuens vid därvarande observatorium under Gylden. Den berömda vetenskapsmannen

förespåde honom en lysande framtid som astronom och möjliggjorde för honom att studera äfven vid det under svensk ledning stående ryska statsobservatoriet i Pulkova år 1882. Där kom han i beröring med dåtidens ryska "nihilister", ett umgänge, som hade till följd, att Ryssland blef stängd för honom ända tills han vid revolutionsutbrottet sistlidet år kunde återvända till Petersburg för att som det första ämbudet från Västeuropas frihetsvärld i den kejsarliga operans kärsarloge mottaga den segrande revolutionens entusiastiska hyllning. Måhända var det de intryck, som han mottog i Pulkova, hvilka utgjorde den närmaste anledningen till öfvergången från studiet af stjärnhimmels oändligheter till den samhällslivets inpå ögonen liggande verklighet, som tog medkänslan i anspråk. En kamrat på skolbanken, Richard Bergh, har vittnat, att Branting redan på skolbanken verkade "färdiggjuten i ett stycke, med ovanligt bestämda gränslinier". "När jag söker klagöra för mig, hvilka egenskaper hos Hjalmar Branting", skrifver Bergh, "som framför andra grundlagt min vänskap och beundran för honom, finner jag snart, att det är just desamma, som en gång så varmt fäste mig vid skolkamraten Branting: mod, djup rättskänsla och därtill en då och då framskyntande, nästan kvinnlig ömhet, kompletterande hans annars så utpräglat manliga väsen. I skolårens stora fäjder och snöbollskrig var Branting alltid främst, en tapper och outtröttlig kämpe. Med strålände krigarhumör gaf han hugg och tog han hugg. Men tyckte han sig se någon af de starkare kamraterna misshandla en svagare vän eller fiende, pilsnabbt stod han vid den svagares sida, och då kunde af leken lätt bli allvar. Hvad ömheten beträffar, uppträdde den gärna i följe med medkänslan. Jag minnes ännu, hur hans ögon, när det gällde att beskydda någon, kunde bli milda som ingens af de andra kamraterna, och hans handslag tycktes mig redan då prägladt af en i alla väder orubblig, gifmild, fast stundom litet tafatt vänfasthet". Ligger ej i dessa egenskaper en god del af den hemlighet förborgad, hvilken förklarar både hans uppträdande som de svenska arbetarnes målsman såsom ingen under en tid af socialt oförstående, som nutiden icke längre kan fatta, och det oerhörda inflytande han på dem utöfvat som själfskrifven och obestridd ledare?

Vågen härtill gick öfver journalistiken. Vid 24 års ålder inträdde han 1884 som medarbetare i den då af K. P. Arnoldsson nyupprättade radikala tidningen "Dagen", till en början som utrikes redaktör. Redan följande år blef han tidningens chef, men öfvergick snart till det nu först i Sverige framträdande socialdemokratiska arbetarepartiet, hvarpå han sedan 1886 varit knuten till dess hufvudorgan "Socialdemokraten". Hans bana har sedan dess varit detta partis eller kanske rättare: partiets har varit hans. År 1897 gjorde han sitt inträde i riksdagen som ende representant i andra kammaren för detta parti; i närvarande stund står han där som ledare af kammarens största. Genom ledamotskap i folkförsäkringskommittén, från 1907, har hans namn blifvit knutet till socialförsäkringen, af riksdagens utskott ha bevillnings- och konstitutionsutskottet räknat honom som medarbetare och i det sistnämnda har han varit vice ordförande. Hans insatser både i riksdagsarbetet och den offentliga diskussionen såväl som på sista tiden i det internationella socialdemokratiska fredsarbetet är för väl bekant för att tarvå någon närmare redogörelse. Han hör till vårt lands store män, fast han varit en partiman. Och hans tillbakaträdande hör till dem, som följas af hela världens uppmärksamhet.

Sedan år 1884 är Branting i äktenskap förenad med Anna Maria Charlotta Jäderin, mest känd under författarmärket René.

Den gången var luften mera blå än den brukar vara uppe hos oss vid samma tid, blå och underbart genomskinlig. Trädens smala, löflösa grenar stodo hårdt spända mot den solgnistrande himmelskupan som om de tecknats upp med långa tunna japanska härpenslar doppade i bensvart tusch. Hvarje liten vattendroppe, som ständigt tycktes vara på väg att falla ur alla de bukiga, glänsande bladknopparna som fått en mjuk och varm sidenglans, lilas siden, var en äkta diamant, en Kohinoor, en miniatyrsol som likt en fyrverkeripjäs tycktes snurra rundt med oerhörd hastighet under det att den utspydde ljus. Det var en annan stad än den här...

Jag kom dit på genomresa. Skulle byta tåg och hade sedan jag försäkrat mig om att mitt bagage var all right några minuter på mig innan jag behöfde kasta mig upp i expressen igen. Till mitt eget fördärf råkade jag komma ett stycke utanför den väldiga, halfmörka banhallen med dess trista, grå sekundadager. Det var då jag såg staden — så där underbart klar och lysande. Ett par minuter senare befann jag mig på promenad längs en asfalterad Boulevard som trots sin bredd tycktes för smal för att släppa fram den muntra, ifriga massan af fotgängare, spårvagnar och bilar. Åt en hotellvaktmästare hade jag öfverlämnat mina bagagebestyr — Cosmopolite stod det i bred guldskrift på hans mössa; det gick bra i stil med honom själf: han var artig på minst tre språk då vi skiljdes.

Hemma, här i Stockholm, väntade angeläget arbete; jag kastade det, jag ville inte minnas det. Jag kände mig uppspelt och giad som om jag varit förälskad och femton år yngre. Ingenting tycktes kunna förstöra mitt goda humör, ingenting försökte det ens. Jag åt en hastig lunch vid ett fönster åt solsidan i en stor restaurang, drack mitt kaffe i en bar med excentriskt all round red-haired bar-maids, fick en cigarett och gick återigen ut i staden.

Det började skymma.

Den skymning som kom var mera blå än någon jag sett. Alldeles blå med violetta strimmor rundt tända bågglampor. Och långt, långt bort var himmeln buteljgrön öfver solnedgångens dröjande glöd. Jag gick som i ett rus. Det var inte landets starka, röda vin som åstadkom det. Utan våren — Förstås?!

Och medan jag gick dessa främmande gator och lyssnade till musiken från zigenarorkestrarna hvilken trängde ut genom restaurangernas halföppna fönster — luften var ljum redan — kom en ung flicka emot mig. Jag såg henne på långt håll. Hon var blek och gick med sänkta ögon. Men strax innan vi skulle stöta tillsammans såg hon upp på mig och blef blossande röd. Jag tror hon tänkte springa sin väg. Hon stannade, tvekade ett ögonblick, men kom så fram mot mig. Hennes ena hand smög sig innanför min arm och utan att säga något vände hon och gick bredvid mig.

Jag ryckte till — inte af förvåning, jag hade halft väntat ett äfventyr, något underbart, något som inte var likt det vanliga och fann mig genast i situationen. Flickan bredvid mig var den vackraste unga värflicka jag någonsin sett. Inte med klassiska drag, dockvacker och spröd, inte så, men vacker på sitt eget sätt, med något mjukt och varmt öfver sig som böjde och slöt sig intill mig.

— Monsieur, ni är inte förvånad! Ni har sett mig så många gånger att ni vet — — — Inte sant?

— Jag har väntat er — länge, log jag till svar.

Hon tryckte min arm en smula hårdare och vi fortsatte att gå framåt. Då och då stal jag mig tiil en skymt af hennes ansikte. Vi var nästan af samma

längd och då jag böjde mig litet åt sidan kunde jag snudda vid hennes varma, rosiga kind. Naturligtvis förstod jag att hon tagit fel på person. Jag gisade genast på någon skådespelare som — ja, det vanliga: rampljuset, en betydande författares sjäfulla tankar utsagda af någon andefattig herre i silkestrikåer. Hon var tillräckligt ung för det. De tjugu högst.

Jag har ingen aning om hvart vi gick. Hela staden tycktes bestå af till trängsel fyllda boulevarder och ständigt brann solnedgångsglöden framför oss i kanten af den isgröna himmelskupan. Hennes hand trefvade sig ned i fickan och fann min. Alla gudar, så liten den var, men snabb och rörlig och varm som en fågelunge. Jag slöt den i min som man tar om en babyhand, bara inte så försiktigt, klämde och nöp den en smula, halft på skämt, halft på allvar...

I en öfverbyggd passage med tittskåp och automatiska vågar längs de fuktdrypande väggarna lutade jag mig närmare intill henne. Hennes hand försvann ur min ficka och plötsligt slog hon armarna om mig. För bråkdelen af en sekund kände jag hennes friska och mjuka läppar mot mina. Ögonblicket därpå var hon borta i den långa stenkorridoren. Hon ropade något. Hennes röst gaf eko, ett rullande lustigt skratteko, och jag tyckte mig uppfatta något sådant som: här i morgon klockan sju!

Jag gick hem till mitt hotell och sände af ett telegram till Stockholm, om angelägna affärer — förstås?! Jag vet inte om någon skulle gjort som jag, — kastat verkligheten ifrån sig för en hastig kyss af en främmande värflicka. Jag gjorde det och jag är rädd jag skulle göra det än en gång, eller flera — nästa gång det är vår och luften blir blå och klar och magnoliablommorna dofta...

Sedan kom eftertanken.

Hvem var mannen hon skulle ha kysst om inte jag kommit i vägen? Någon skådespelare — trodde jag. I så fall måste han bli funnen. Jag hade fått en plötslig lust att se honom, tala med honom, kanske berätta honom om mitt äfventyr. I hotellets matsal där jag åt min sena middag och drack två olika men lika förträffliga slottstappningar gick jag rakt på sak när hofmästaren kom med den lilla indiska spritlampan för cigarettarna.

— Hvem är jag lik?

Han för baklänges och öppnade ett par gånger munnen för att svara. Försvann så och kom tillbaka med en jättstor teateraffisch i färg.

— Monsieur, pardon, jag trodde ni visste det! log han och blottade två rader elfenbenshvita tänder under den korrekt slätrakade öfverläppen. Skådespelaren, den ungerske skådespelaren som hela landet talar om! Han gästspelar här sedan ett par veckor.

Så drog han sig tillbaka med en min som sade så mycket som så: åh, din kanalje, du visste det nog, du visste det nog!

Jag satt en stund med det stora färgplakatet framför mig. — Han var verkligen mycket lik mig, denne aktör på modet, uppstramad och vulgariserad af ett klatschigt pennstift men med något vekt och sympatiskt öfver pannan som visserligen inte satt i den svarta hästtagellocken som värdslost hängde ner öfver vänsterögat men heller inte alldeles doides af detta i hans hemland så uppskattade tjusarattribut. Jag kisade på honom genom cigaretttrökens blå slingor och föreställde mig att det bakom affischens färgstarka reklampose fanns åtskilligt gemensamt med mig själf, något af samma glada lättsinne och melankoliska fantasilif som gjort att jag låtit en klar soldag fånga mig till ett afbrott i resan som var rätt så obekvämt för de ekonomiska intressen som därhemma väntade på mina nyvunna uppslag och en initiativ-

kraft jag långt ifrån ägt då jag trött och utarbetad steg på nattåget vid Stockholms centralstation. Ju längre jag såg på honom dessto mindre öfvertygad blef jag om att jag gjort rätt genom att nyss förut ha behållit den plats min okända från boulevarden gifvit mig genom sitt grepp om min arm och sedan ytterligare befast genom den snabba och flyktiga kyssen i passagen. Om hon nu verkligen mötte mannen själf skulle jag komma att stå i en egendomlig dager. Inte nog med det. Den drömstämning som gjort att jag inte ens känt någon förvåning öfver hvilket äfventyr som hälst hade kanske ingripit i två människors lif på ett sätt som de när verkliga förhållandet blef känt alls inte skulle tacka mig för.

Jag satt och jagade upp mig till ånger och samvetsqual som visserligen inte äro ovanliga för min nervösa natur men som sällan framträdte så starkt som nu. Jag kände mig hjälplös och längtade som ett litet barn eiter någon som strök mitt hår och sade med låg röst: berätta mig nu alltsammans så ska vi se hvad som kan göras. — Det var reaktionen efter den ljusa vårdagens ständigt lika djupa omhvälfningar.

Så föll min blick på teaterns namn som var tryckt med massiva, gotiska bokstäfver i affischens alla fyra hörn. Astoria — Astoria — hvar hade jag under dagens vandringar sett dess släckta ljustransparang och symboliska, banala masker: tragedien, komedien. — Ogonblicket därpå visste jag det. Den låg inte hundra meter från mitt hotell, i själfva verket i samma kvarter fastän med den stilsierade fasaden åt rakt motsatt håll. Jag steg upp och vek i rask takt om hörnen. Där var den! Föreställningen hade redan slutat. Men hade också skådespelarna hunnit tvätta af sig sminket och hjälteglasyren, och krupit i sina borgerliga skinn! I hast skref jag nå-

PRINS LENNART
HÄRTIG AF SMÅLAND

Efter nytaget porträtt af Atelier Jæger, Stockholm.

gra rader på mitt kort om ett angeläget ärende — ville han träffa mig i hotellbaren — beklagade att jag besvärade. — En vaktmästare tog hand om min lilla biljett och kom strax igen med svar att jag kunde vänta på uppgifvet ställe.

*

Dagen efter, nej, två dagar senare reste jag. Våren hade då gömt sig undan och regnet dropade utan uppehåll från en tung och dystert spindelväfsgrå himmel. — Ändå måste väl solen ha funnits i närheten... Nej, jag skall inte gå i förväg med min bekännelse.

Jag träffade alltså min skådespelare. Det var ett lustigt möte. Vi ryggade bägge tillbaka af förvåning öfver likheten som verkligen var slående och kom hotellbetjäningen och de fåtaliga gästerna att betrakta oss med stora, dumma ögon. Sekunden därpå skakade vi leende hand och några minuter senare berättade jag honom om den unga damens misstag och den passivt "brottsliga" roll jag själf spelat i den ljusa vårdagens putslystiga komedi. Till att börja med behöll hans ansikte leendet kvar och han nickade flera gånger bifall.

— Äh, jag skulle ha gjort detsamma, monsieur. Våren, är den inte underbar!

Senare blef han allvarlig. Han bad mig beskrifva hans okända beundrarinna. Innan jag slutat såg jag att han hade tårar i ögonen.

Och så började han sin berättelse.

— Det är inte komedi längre för mig, monsieur. Den unga damen har suttit på en af de första parkettplatserna sedan jag kom hit, ung, vacker, distinguerad, en uppenbarelse från en renare och bättre värld än vår. En, ja, monsieur, jag tvekar inte att säga det, en ängel. Ni vill säkert förstå mig då jag säger att jag älskade henne redan första kvällen jag såg henne. Jag spelar endast för henne och när hen-

Forts. å sid. 230.

Såsom en för Nordens historia betydelsefull följd af världskriget kan man hälsa *Finlands befrielse* ur ett långt socialt och politiskt betryck. Finlands självständighet kommer som en ljusning för framtiden efter den mörka tid af rättslösheter och lidanden detta rike fått utstå — icke minst under världskriget — och som en välbehöflig motvikt till de pröfningar det för närvarande genomkämpar genom sina ständiga och med anledning af den rådande nöden ytterligare tillspetsade inbördesoroligheter. Det är äfven med stora och svåra uppgifter för ögonen den unga nordiska republiken inträder i sitt nya statliga skick. Troligen kan den äfven först, då dessa vanskligheter, nöden och anarkien, som den f. n. delar med hela världen, småningom efter vunnen fred automatiskt blifvit utjämnade, utåt häfda sin ställning som ett självständigt land. Hos alla nationer, så långt kunskapen om finsk historia når har man emellertid med glädje och tillfredsställelse hälsat den underrättelsen att Finlands bojer ändtligen fallit.

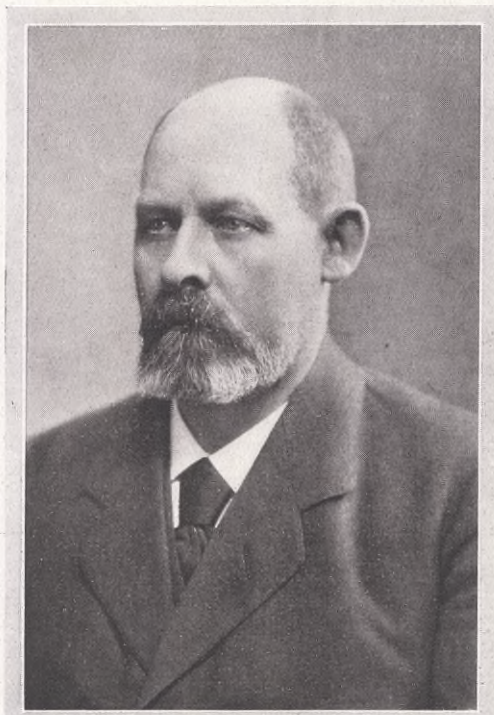
Det ideella mål som därigenom vunnits af den så länge under främmande förtryck lidande nationen öppnar för denna en framtid af nya stora möjligheter.

För Sverige har det varit synnerligen kärt att i denna historiska stund få vara det första land som erkänt Finlands befrielse och hälsat det välkommet bland Europas självständiga stater.

*

REPUBLIKEN FINLANDS FLAGGA, upphängd i Ständerhuset under Walter Runebergs stora grupp "Lex".

F. W. THORSSON. Bankofullmäktig. — Efterträder Hjalmar Branting såsom finansminister.

Inom den svenska vänsterministären har en betydande förändring inträdd i det att finansministern *Hjalmar Branting* på grund af hälsoskäl definitivt dragit sig tillbaka och till hans efterträdare utsetts bankofullmäktigen *Fredrik Wilhelm Thorsson*.

Den nye finansministern är född i Stora Köpinge församling af Malmöhus län den 30 maj 1865. År 1903 invaldes han första gången i riksdagens Andra kammar, blef år 1906 suppleant i tillfälligt utskott, följande är suppleant i statsutskottet och mottog år 1909 förtroendet såsom ordinarie ledamot i denna riksdagens viktigaste delegation. Sedan år 1914 är hr Thorsson bankofullmäktig. I politiskt afseende intager han en framskjuten och ansedd ställning inom sitt parti vid sidan om den nu afgångne finansministern och har i sin egenskap af mångårig riksbanksfullmäktig en facklig utbildning som väl kommer till pass vid tillträdet af det nya ämbetet. Rörande närmare data hänvisa vi i öfrigt till biografi årg. XIV n:o 20.

Yrkes- och Amatörfotografer

äro välkomna med
nya, vältagna landskaps- eller genre-
bilder

lämpliga för vare sig den stora bilden å omslaget eller för den mindre vignetten å hvarje häftes första sida. — Ersättning vid antagandet.

REDAKTIONEN.

For. fr. sid. 228.

nes ögon se in i mina — vi äro ju hvarje kväll knappast tjugominuter från hvarandra då blir jag — stor. Min konst blir förändlig af hennes kärlek som jag trott så hopplös men känt är för lifvet. Jag har vågat närma mig henne ett par gånger. En biljett, monsieur, en liten, mycket värdefull biljett. Men — jag har inte fått något svar. Och nu berättar ni för mig...

Han sjönk tillbaka i stolen och då såg jag att han blifvit mycket blek; en sällsam blekhet som tycktes bestå af ett oändligt antal små svettpärlor hvilka glänste genom ansiktets lätta puderlager

— Jag skall ordna saken, sade jag lugnt och tog hans hand. Jag skall skriva till henne och förklara — allt.

När vi stego upp och skiljdes gaf han mig en underlig blick.

— Och ändå — — — mumlade han.

— Javisst! svarade jag. Ändå — har hon kysst mig, menar ni. Ändå — vill ni göra detta för mig. Kanske det beror på att vi i mitt nordliga land äro så kalla och frusna af de långa vinternarna.

När jag sagt det undrade jag om vi verkligen äro det — — —

Jag skref till henne. Min dubbelgångare visste hennes namn så att det mötte ingen svårighet med adress och sådant. Jag skref och berättade och bad om förlåtelse och var dumdristig nog att säga att jag varit lycklig en timma — den timma då vi gingo längs boulevarderna och solglöden brann som en eldstrimma i ett stort stycke grönt buteljglas.

När jag reste var det som sagdt regn, ett intensivt och råkallt regn och grå himmel. Våren var borta, så fullkomligt försvunnen att det tycktes otroligt att den helt nyligen lyst och värmt och berusat. I den väldiga banhallen rådde halvmörker när jag duiven och tung i hufvudet började söka mitt tåg. Vattnet

dröp af hattar och paraplyer och kring de elektriska ljusgloberna under det grå glastaket hvirflade smuts-gula dimmoln.

Ändock var det där i trängseln solen kom tillbaka — — —

En hand tog min arm och ett litet ansikte strök mot mitt och scenen från passagen upprepades. Skillnaden var endast den att kyssen denna gång varade längre, gaf en smula också af vårens ångest och saknad, och att om än armarnas skygga omfamning var densamma var deras grepp nu mycket hårdare, en tång kring min nacke som drog mig ned mot de varma läpparna som mötte mina.

Ögonblicket därpå var hon borta.

Jag stod återigen ensam i vimlet. Mitt tåg ropades ut och jag hann knappast kasta mig in i en kupé förän vagnen gjorde ett ryck, ett till, och så gled vi ut i mörkret.

Så var det alltsammans öfver. Dröm-spelet avslutadt, järnridån för det upplefda definitivt neddragen. Framför mig låg verkligheten, resan med brådskande tågomyten, hemkomsten till staden öfver hvilken ännu vintern ruvade tung.

Ett minne är verkligen kvar af dina drömspel af hvilka endast den allra sista akten är dröm — kyssen i banhallen. Den har uppstått ur min fantasi, ur min längtan, då, som nu, grå moln brista och en strimma sol förrirrar sig in i mina rum och dansar på tarfarsmöblernas blanka ytor. Annars — om jag skall berättat händelseförlöppet fullt korrekt — är avslutningen så: den mörke, elegante skådespelaren och bredvid honom, tätt, tätt intill hans arm som han håller med ett så underbart mjukt och fast grepp, en ung dam, min värflicka — — — De ha kommit ned i sista minuten och jag har inte hunnit tala med dem. På andra sidan spärren stå de, och vifta bägge ifrigt med hvar sin näsduk, och långt innan jag förlorat dem ur sikte vända de sig om och gå...

Onsdagen den 2 dec. återvände Finska ångfartygsaktiebolagets ångare *Mira* från sin första resa till Raumo och bar då det nya Finlands röd-gula handelsflagg, som för första gången visade sig på ett till svensk hamn anländande fartyg. Hemfärden hade gått lyckligt, trots den svåra isen på finska sidan, och en ganska hård snöstorm. Under sin resa genom åländska skärgården blef den i tillfälle att rädda 3 man från förlösta holländska skonerten Nederland, hvilka tillbragt 30 timmar i väntan på en obeboad kobbe.

När *Mira* lördagen den 22 dec. afgick från Stockholm som den första båt, hvilken insatts på den genom Finska ångfartygsaktiebolagets initiativ nyinsatta fraktfarten Sverige—Finland medförde bl. a. stora mängder ris, som frigifvits i Sverige och 50 ton spannmål, som förskotterats af svenska regeringen tills den utlovade hjälpen från Amerika hinner anlända. Vid ankomsten till Raumo befanns också att lillsmedelsbristen var förlärlig — sedan 5 dagar hade man inte haft något mjöl. In-för denna situation lossades genast af *Miras* last 10,000 kg. mjöl för utdelning på julafon.

foto. "Ångfartyg, Sjöf.".

Klische: Sjöf. Ångfartyg

FINSKE ÅNGAREN "MIRA" återkommen till Stockholm efter sin hjälpepedition med svenska lifsmedel till Finland.

HVAR 8 DAG:s stora NOVELLPRISTÄFLAN

om Kronor 2500 kontant fördelade i 25 pris

är på enträgen framställning FÖRLÄNGD TILL DEN 15 FEBRUARI.

Angående regler vid insändandet, hvilka ha att nogsamt iakttagas, hänvisas till H. 8. D. n:r 3 af innevarande årgång, eller till

REDAKTIONEN.

S. ENGLUNDS PELS-
VARUAFFÄR fullständigt utplundrad på sitt dyrbara lager

Efter originalfotos för H. S. D.

sorna i deras plundringar aragos snart med makt-
språk tillbaka af stadens
soldat- och arbetarråd.

Dessa våldsdåd och röf-
verier, som gå under
namn af "husundersök-
ningar", hota numera
ständigt de finska sam-
hällellens lugn och med-
borgarnes säkerhet till
såväl lif som gods. Hos
de samhällsbevarande
elementen i landet har
huliganernas framfart
väckt den största förbit-
ting. I synnerhet be-
finna sig svensk-finnarna
i en beklagansvärd situa-

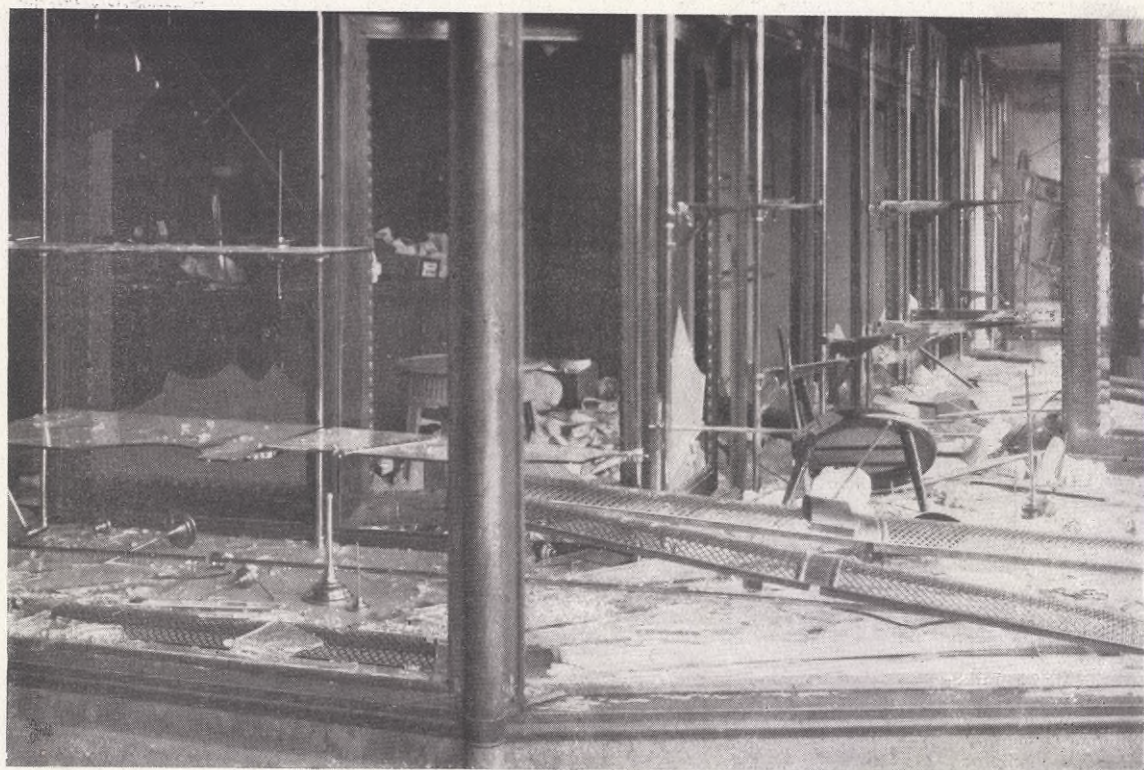

DE STORA SKYLT-
FÖNSTREN SKYD-
DAS MED BRÄD-
LUCKOR, hvilka
dock brötos loss af
plundrarhoparne.

Vidst. bild: FREDR.
FORSS STORA
HERREKIFE-
RINGS-AFFÄR,
hvars samtliga bu-
tiker plundrats.

tion, i det att de stå
vanmäktiga gent-
emot dessa röfverier,
mot hvilka de ej våga
protestera af fruktan
att utmana ett blodigt
inbördeskrig, och
som de själfva ej äga
medel att bekämpa,
innan de få hjälp
från annat håll.

O. & J. STRANDELLS HERREKIPERINGSAFFÄR. De stora skyltfönster-utställningarna tömda af huliganerna innan fördel-
sen öfvergick själfva butikslagren. Se nedan.

O. & J. STRANDELLS HERREKIPERINGSAFFÄR drabbades af de störs a förtusterna. Det lager som röfvades, sedan allt kros-
sats och förstörts som icke kunde medtagas, uppskattas till omkring en half miljon finska mark.

Efter originalfotos. för H. B D.

ORDFÖRANDENA I SKANDINAVIENS SAMTLIGA STUDENTFÖRENINGAR SAMMANTRÄDA I KRISTIANIA.

Sittande, fr. v.: M. EKMAN, Upsala studentkår, O. L. MOHR, Kristiania studentersamfund, C. H. STYHR, ledande senior inom danska studentföreningen. Stående, fr. v.: A. AAS, Thronhjems studentförening, A. WESTERGREN, Stockholms förenade studentkår, B. JOHANSSON, Lunds studentförening, S. EK, Göteborgs högskolas studentförening.

Med anledning af det glädjande samarbete som sedan en tid tillbaka pågår mellan Nordens studenter och det intresse för den akademiska ungdomens lif och verksamhet som däraf blifvit en följd har H. S. D. tidigare, såsom våra läsare torde erinra, haft införd en artikel om dansk studentlif. Vi fortsätta härmed serien genom en skildring af den norske studentens lif, sådant det representativt ter sig genom den inflytelserika institution som kallas det norske Studentsamfund.

Midt emot Kristiania Universitet, ett par hus från Universitetsgatans mynning ut mot Karl Johan, ligger en hvit byggnad af äldre och förnärmare prägel än de andra. Denna byggnad är det norske Studentsamfundets hus — en nu mer än 100-årig institution, som i högre grad än någon annan och tack vare de mäktiga andar, som under tidernas lopp ledt dess öden kommit att intaga en betydande förgrundsställ-

Efter fotografen

DET NORSKA STUDENTSAMFUNDETS HUS VID UNIVERSITETSGATAN I KRISTIANIA.

ning i Norges kulturella och politiska lif.

Vid sidan af universitetet, där den norske studenten utbildar sig för vetenskapens och ämbetenas uppgifter, står det norske Studentsamfundet som en utbildare af andligt och politiskt upplysta och själfständigt tänkande medborgare.

Det har varit universitetets öppna fönster ut mot världen. Dess karaktär synes utomordentligt väl träffad i ett uttalande som en bemärkt man en gång gjorde om detsamma, i det han yttrade, att i "Studentsamfundet kan diskuteras allt mellan himmel och jord och allt i himlen och på jorden".

Man förstär väl att detta ideal fann sin mest ideala målsman i Björnson. Intet auditorium i Norden stod bättre beredt och kvalificerad än just detta att mottaga en det lefvande lifvets man med så många

reformatoriska idéer i hjärnan som han. Också har hans mäktiga stämma i effektivare grad än någon annan upprört opinionens vågor inom Samfundets församling och tvungit dem att bölja ut långt öfver det egna landets gränser. Om *Wergeland* betecknar en tidigare storhetsperiod i Samfundets historia, betecknar Björnson med kanske ännu större rätt en senare. Under de perioder han verkar där, som ordförande, som medlem, som vän, förnimmer han hos detta kräsna och eldiga auditorium den sympatiens klarvakenhet och kärlek, som endast kan ägnas den själskrifne höfdingen. Han krönes med benämningen Samfundets "andre grundläggare" och nämnes ännu i dag först och främst såsom den hvilken satt den starkaste personlighetsprägel på denna institution, i

5/107. Fotograf.

KRISTIANIA UNIVERSITET VID "KARL" JOHANSGADE.

Kliche: Bengt Skjervegaard.

Öfverst t. v.: PROFESSOR MUNTHE AF MORGENSTIERNE, *Kristiania* universitets rektor.

hvars historia i öfrigt blandar sig så många bemärkta och odödliga namn.

Af hvilken oerhörd och ingripande betydelse för ett lands utveckling det är att äga en sådan fri och af därtill de bäst skickade värnad kateder, där alla åsikter kunna komma till tals, säger sig själf. Det öppnar möjligheter, det ger lif, det uppfordrar till reflexion och eftertanke och skapar under tidernas lopp en ras af upplysta människor, för hvilka tänkandet och bedömandet blir en slags andra natur. Det är också främst därigenom, att det norska Studenter-samfundet, såsom Ibsen en gång i en skrifvelse till detsamma uttryckte det, alltid stått i förbindelse med tidens "högmakter" på alla

Forts. å sid. 236,

12/107. Fotograf.

KRISTIANIA UNIVERSITETS NVA BIBLIOTEK VID DRAMMENSVEIEN.

Kliche: Skjervegaard.

Efter fotografi

KRISTIANIA UNIVERSITETS NYA FESTSAL.

Klubb: Kem. A.-B. Heigt Sløtterparre, Skinn-Ødg.

Efter fotografi

NORSKA STUDENTSAMFUNDETS FEST- OCH FÖRELÄSNINGSSAL.

Klubb: Kem. A.-B. Povod Sløtterparre, Skinn-Ødg.

E. H. WACHTMEISTER.
Greive. Bruksägare. —
Höger. Upsala län.

G. BOMAN.
Grosshandlare. — Höger.
Göteborgs stad.

E. A. R. LILLIENAU.
F. d. Assuransdirektör. —
Höger. Göteborgs stad.

H. WIJK.
Grosshandlare. — Fris.
Göteborgs stad.

C. E. SVENSSON.
Redaktör. — Soc.-dem.
Göteborgs stad.

J. L. FALK.
Landshöfding. — Höger.
Vesterbottens län.

J. P. JESPERSEN.
Landtbrukare. — Höger.
Malmöhus län.

H. O. C. RAMEL.
Frih. Hofjägmästare. —
Höger. Malmöhus län.

B. A. PETRÉN.
Statsråd — Fris. Malmö-
hus län.

J. PÅLSSON.
Hemmansägare. — Fris.
Malmöhus län.

Se personalier å sid. 238.

Forts. fr. sid. 234.

områden som det kommit att spela en enastående roll i Norges kulturella lif.

Som ett eklatant bevis på den självständiga ställning Studentersamfundet intar, då det gäller att försvara kardinalpunkten i sitt program, *värnandet af den fria katedern*, kan anföras dess djärfva och för en akademisk institution nästan otroliga steg att, då Kristiania universitet af ortodoxa nänsyn någon gång på 70-talet stängde dörrarna för Georg Brandes och hans föredrag om Søren Kirkegaard, öppna sina och gifva honom tillträde till sin kateder. Efter denna dag, som Georg Brandes skildrat såsom oförglömlig i sin "Levned", har han alltid varit det norska Studentersamfundets trofaste vän.

Det är i Samfundsbyggnadens stora sal, där Norges mäktigaste stämma under det gångna seklet ljudit, och där de bittra antagonisterna Wergeland och Welhaven bland en rad andra stormän blicka ned på en ökand generation, som Samfundet håller sina traditionella lördagsmöten efter ett program som alltid har förbindelse med någon af tidens iörgrundsfrågor. Det första som slår den svenske besökaren af ett sådant möte är den ovanliga synen att i en föreläsningssal påträffa en kring bord grupperad, rökande, konverserande och kortspelande församling, som i den största inbördes "moro" och i den djupaste likgiltighet för grannens sätt att arrangera sig, afvaktar "Bestyrelsens" inträde kvarten öfver 9. Denna anblick gör ett befrädnad intryck.

Vill den norske studenten säga sin granne något, gör han detta högt. Man får snart prof på detta. Denna församling, som inte ser ut att bry sig om något annat än sina rödkon och sina kort är i själva verket den uppmärksamaste och skoningslösaste i världen.

Denna afton hålles föredrag om Georg Brandes af

den unge författaren Ronald Fangen. Det ähøres med spänd uppmärksamhet. Korten ligga stilla på borden och applåderna dåna. Det är alltså en fängslande och omtyckt föredragshållare. Men det är icke omöjligt att en annan, som löser sin uppgift mindre bra, får se studenterna fortsätta att spela kort och t. o. m., om han blir dem för uträkande eller på annat sätt misslaglig, skrida till rena demonstrationer. Det är liksom en tyst öfverenskommelse, en okränkbar tradition att denna församling, som ger frihet att tala, äfven förbehåller sig friheten att mottaga talet efter förtjänst och öfvertygelse.

Ännu lifligare ger sig opinionen till känna vid val. Den ene kandidatens parti klappar frenetiskt i händerna, medan motpartiet hvisslar och piper, tills det hela växer till ett öronbedöfvande larm. Kritik af de namngiina kandidaterna sparas ej. Man anger skoningslöst skälen, hvarför man ej önskar den ene eller den andre till ordförande för kommande semester, d. v. s. termin. Den kritiserade tar saken lugnt. I ingen annan församling på jorden kan man med större jämvikt mottaga såväl angreppet som applåden. Huruvida denna form är den behagligaste kan ställas under debatt, men visst är att denna frimodiga öppenhet inger större trygghet och gör luften klarare, än den förnäma hänsynfullhet, som kväfver det öppna ordet, endast för att i så mycket högre grad nära de hätska tankarna. Också förstår man bättre än förut det stormsus som genomgår "En Folkfiende", sedan man sett det norska studentlifvet på nära håll. Detta åsiktsbrus, uppiskadt till full orkan är typiskt för norskt andligt lif — en nationell temperamentssak, som, så länge den finns, varslar om en nation som lefver och lefver starkt.

Man får ej heller på grund af denna formfrihet föreställa sig en församling af ungdomliga entusiaster och vildhjännor. Ingenting kan vara oriktigare. Det typi-

Forts. å sid. 239.

E. H. APIARIE.
F. d. Öfverste — Stockholm.
80 år 1 Jan.*

K. A. von WERNSTEDT.
F. d. Öfverstelöjtnant. — Vad-
stena. — 80 år 24 Dec.*

J. G. F. WRANGEL.
Generallöjtnant. — Stockholm.
60 år 1 Jan.*

F. A. K. LÅNG.
Underlöjtnant. — Sjökapten.
Karlskrona. — 60 år 13 Jan.*

E. H. V. TEGNÉR.
F. d. Professor. — Lund.
80 år 13 Jan.*

J. A. EKLUND.
Biskop. — Karlstad.
55 år 7 Jan.*

J. M. F. T. BRING.
Domprost. — Linköping.
55 år 1 Jan.*

M. L. GAGNER.
Fröken Läroverksadjunkt.
Stockholm. — 50 år 2 Jan.*

W. A. HJERTSTRAND.
F. d. Tulldirektör. — Engel-
holm. — 75 år 11 Jan.*

J. A. HEDLUND.
Öfverläkare. — Kristianstad.
60 år 18 Dec.*

M. SCHMIDT.
Tandläkare. — Stockholm.
50 år 3 Jan.*

E. EKLUND.
Telegrafkontrollör. — Göte-
borg. — 50 år 3 Jan.

J. H. R. C:son KJELLBERG.
Bankdirektör. — Stockholm.
60 år 6 Jan.*

G. LUTHMAN.
Grosshandlande. — Södertelge.
60 år 27 Dec.*

E. F. WEHTJE.
V. Häradshöfding. — Malmö.
55 år 11 Jan.*

G. O. WALLEMBERG.
Envoyé. — Tokio.
50 år 6 Jan.*

* Data ä nästa sida.

L. J. A. WERNSTEDT †.
F. d. Borgmästare. — Strängnäs. — F. 33. † 27 Dec.*

C. E. FRISTEDT †.
Komminister. — Stockholm. — F. 40. † 24 Dec.*

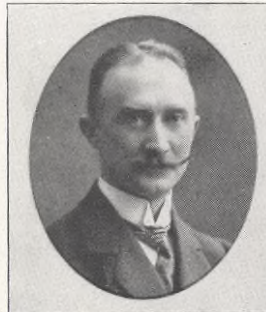
M. G. BRUZELIUS †.
F. d. Hofrättsråd. — Stockholm. — F. 42. † 23 Dec.*

F. S. THERMÆNIUS †.
Disponent. — Hallsberg. — F. 68. † 31 Dec.*

S. A. KINNWALL †.
F. d. Öfverlärare. — Stockholm. — F. 40. † 31 Dec.*

B. G. A. LEWIN †.
Revisionssekreterare. — Stockholm. — F. 74. D. 23 Dec.*

ERNST APIARIE. Ulfjtn. v. Kronob. reg. 58, öfv.-lftn. 92, i res. 96; öfverste i a. n. o. afsk. s. å. Ord. gymn.-lär. v. Vexjö allm. lärov. 63—89. På sin tid under flera år led. af stadsfullm. o. drätselkamm i Vexjö, styr. f. länets sparb., ränte- o. kap.-försäkr.-anst. o. af hosp.-dir. styr. ordt. o. kont.-chef i Skånes e. banks afd.-kontor 94—12.

KANARIS v. WERNSTEDT. Ulfjtn. v. A. Lifgren-reg. 58, major 88, öfverlöjtnant i a. n. 95—03. Stadsfullm. i Vadstena 78, dess ordf. 81—10 led. af dir. i Vstena hosp. 86—05, verkst. dir. i Österg. e. banks afd.-kontor 79—12. Styr.-ordf. i Fägelsta—Vstena—Ödeshögs jrnv. sedan 87, o. numera jämväl dess kassadirekt. Styr.-ordf. i sparb. 87—12, v. ordf. i styr. f. lasar-dir. 87—96; landstingsman 87—03.

GUSTAF WRÄNDEL. Ulfjtn. v. Kronob. reg. 77, Gen.-stabsoff. 85, major v. Gen.-st. 97, öfv.-lftn. v. Hels. reg. 01, öfverste o. ch. i Dalreg. 03, generalmajor af ch. i 6:e arméfördeln. 10, chef f. 4:e arméfördeln. o. öfverkommandant f. Stockh. garn. 16, generalöföjtnant 17.

FRANS AUGUST KNUT LANG. Sjökapit; ulfjtn. i Marinen; tj.-gör å skolfart. Abraham Rydberg. Kallad ss. sakkunnig i befodr. kom. 09; mångårig ordf. i Sjöunderoff.-sällsk. i Karlskrona, hed.-led. i S. U. O. S. i K.krona o. Stockholm.

ESAIAS TEGNER. Stud. 59, fil. dr. primus 65, teol. hed.-dr. i Köpenhamn 94, i Lund 12; adj. i Jemförl. språkvet. 72, prof. i österr. spr. v. Lunds univ. 79—08, led. af sv. bibelkomm. fr. 84, ledare af sv. akademis ordbok sedan 13, led. af Sv. akad. 82, af Vitt.-akad. 79, af Vetensk.-akad. 96. Språkvetensk. förf. Biografi o. helsid.-portr. årg. IV:17 o. XIV:15.

JOHAN EKLUND. Stud. 83, teol. kand. 90, teol. dr. 07; prestv. 92, e. o. lekt. i Göteborg, 89—92, docent i apologetik 96, tillf. professor i teol. prenot. o. encykl. 99—1900; domprost i Kalmar 02, biskop öfver Karlstad stift o. kyrkoh. i St. Kl. 07.

THEOPHIL BRING. Stud. 80, fil. kand. 84, prestv. 87, komminister i Sala 93, reg.-past. v. Västm. reg. 98—05, teol. assist. v. Ups. univ. 01—11; domprost i Linköping sedan sistn. år. Teol. dr. 17. Insp. i folkskolesem. sedan 11, v. ordf. i folksk.-styr. s. å. K. M:s uppdrag att utarb. förslag t. ny evangeliebok 17. Sjelfskr. ordf. i Sundbergiska o. Wallenbergiska stift i Link. Stadsfullm. där sedan 17.

MARIE LOUISE GAGNER. Utg. 94 fr. Högre lärarinnesem. i Stockholm, var därefter under sju år lärare i Brummerska skolan; sedan 05, adj. v. folkskoleseminariet i Stockholm. Led. af arbetsutsk. i den af K. M:t 10 tillsatta komm. f. god o. billig nöjesläsning o. företog på uppdrag af samma en studieförsta i utlandet. Led. af red.-komm. f. Folkskolans läsebok, led. af folkskoleöfverstyr., förordn. censor v. Dethowiska semin. Suppl. inom biografensuren. Hennes verksamhet såsom lärarinna i modersmålet o. litteraturhistoria är i alldeles särskild grad högt skattad.

WILHELM HUERTSTRAND. Stud. 59, efter afl. kamarelex. e. o. kamarskr. i tullv. 61, tullförv. i Hernösand 79, öfverkontr. i Malmö 95, tullförv. där 98, förordn. tulldir. i Malmö 04—10.

AUGUST HEDLUND. Stud. 80, med. lic. 88, lasar.-o. stadsläk. i Haparanda 91—96, sistn. år lasar.-läk. i Kristianstad, öfverläk. der 15. På sin tid stadsfullm. i Haparanda, led. af fattigv.-styr. o. byggn.-nmd i Kstad. Styr. ordf. i K. F. U. M. o. dess föreläs.-fören.

MAURITS (MATTE) SCHMIDT. Stud. 86, tandläk.-ex. 90, prakt. tandläk. i Kalmar 90—04, sedan sistn. år i Stockholm. Styr.-led. i Sv. tandläk.-sällsk. 05—10, v. ordf. 07, ordf. 08—10; deleg. f. Sverige v. internat. tandläk. kongr. i Berlin 09; tills. m. H. Ramberg utg. Sv. tandläk.-sällsk. historia. Utg. ett band dikter.

JONAS KJELLBERG. Utex. fr. Bergsskolan i Stockholm 78, ing. v. Bofors 79—81, disp. f. a.-b. Bofors—Gullspång 92—96, verkst. dir. f. a.-b. Råmen—Liljedal 83; kamr. v. Jernkont. 96—99, verkst. dir. f. Skand. kred. a.-b. kontor i Stockholm 99—01, förste verkst. dir. 01—17, led. af dess styr. sedan 99, dess ordf. sedan 17. Ord. i styr. f. Sv. bankfören. Lu. Jossavaara—Kiirunavaara a.-b., Traf. a.-b. Grängesb.—Oxelösund; led. af Jernvägsrådet, Pensionsfullmäktig. Led. af Riksd. F. K. 10—11.

GUSTAF LUTHMAN. En af stiftarne o. deleg. i firman Nilson & L. i Södertelge 82. Sedan 84 led. af stadsfullm., sedan 10 dess ordf.; led. af

drätselkamm. under tolf år, en del år såsom ordf. På sin tid led. af jernv. komm. f. Glasbergalinjen samt kanalkomm. Landstingsman.

ERNST WEHTJE. Stud. 80, jur. kand. 87, v. hfd. 89, länsnot. i Malmö. län 92, kr.-fogde i Oxie o. Skytts här. fögd. 98, afsk. 03; sek. h. stadsfullm. i Malmö 90—05. Sedan 10 ordf. i Skånes hand.-kamm. omf.-Skåne o. södra Halland. Led. af Malmö stadsfullm. 05—08 o. sedan 15, v. ordf. 16. Led. af komm.-fullm. i Limhamns köping o. ordf. i dess komm.-nmd 07—13. Verkst. dir. i Skån. cement a.-b.; styr.-ordf. i Sv. cementförsäljn. a.-b., i Skån. cementgjut. Biografi o. helsid.-portr. årg. XVI:47.

GUSTAF WALLEBERG. Ulfjtn. v. Flott. 82, löjtn. 87, i res. 91, kapten där 92; skeppsred. i Stockh. 86, verkst. dir. f. jernv.-a.-b. Stockh.—Saltjön 92—96, i red.-a.-b. Sverige—Kontinenten 96. Led. af Riksd. A. K. 1900—06. Envoyé o. gen.-konsul i Tokio samt env. i Peking sedan 07.

LAGE WERNSTEDT †. Stud. 49, hofr.-ex. 53, v. hfd. 58, civ. not. v. Norrk. rådh. 63, borgmästare, magistr.-sekr. o. not. publ. i Strängis 69—17. Led. af landstinget i 24 år. Har inlagt en synnerligen betydande o. erkänd förtjänst om utvecklingen af sin stads allmångagneliga möjligheter.

EUGENE FRISTEDT †. Stud. 60, pretext. 63, folkskollär.-ex. s. å., prestv. s. å., past.-ex. 69, kateket i Katarina förs. i Stockholm 69, komminister der sedan 73. Kyrkofullm., skolorädsled. 77, led. af styr. f. Stockh. borgarsk. Prestersk. enke- o. pup.-kassa.

GUNDELACH BRUZELIUS †. Stud. 59, hofr.-ex. 62, v. hfd. 67, ass. i Sk. hofr. 77, hofr.-råd. 91—08. På sin tid mångårig led. af stadsfullm. i Kristianstad, led. af Riksd. A. K. 91—99; led. af tillf. utsk. 91 o. 92, af lagutsk. 93—97 (sista året dess v. ordf.).

FREDRIK THERMÆNIUS †. Började sin prakt. bana som tj.-man i Hallsbergs folkbank; blef 90 prokurist i den stora fabr. firman Joh. Th. & Son i Hallsberg samt dess ledare v. fadersns död 94; v. ombild. t. aktiebolag, 97 dess disponent; jemväl disp. v. Elbergers tegelbr., elektr.-verk m. fl.; styr.-ordf. f. Mälarp. banks afd.-kontor i Örebro, led. af öfverstyr. f. Sv. verkst.-fören. v. ordf. i köpingsstämman.

SVEN AUGUST KINNWALL †. På sin tid öfverlärare i Stockholm; led. af Kungsholms förs. skoloråd. tax.-nmd.; stadsfullmäktig 92—08.

GUSTAF LEWIN †. Stud. 91, hofr.-ex. 1900, ft. rev.-sekr. 09, fisk. i Sk. hofr. 12, hofr.-råd der s. å., konst. rev. sekr. s. å., ord. rev. sekr. sedan 15,

Data till nyvalda riksdagsmän:

HENNING WACHTMEISTER. F. 69, ulfjtn. v. Lifreg. drag. 91, afsk. ss. löjtn. 96; sedan 97 deleg. o. disp. f. Strömsbergs bruk. Ord. i Skogsv. styr. folkskolekomm. o. landtm. skolan o. i styr. f. Ups.—Gefle jernv. v. ordf. i styr. f. Hushålln. sällsk. o. Mälarp. hyp. fören. Landstingsman. Led. af Riksd. F. K. 08—11.

GUSTAF BOMAN. F. 61, stud. 78, anst. i fabr. firman J. A. B. & Son o. deleg. 85, ensam inneh. 93—15 då den öfverg. t. Tobaksmon. Led. af Stadsfullm. sed. 97, dess v. ordf. sedan 10; led. af drätselkamm. sedan 06; ordf. sedan 12; led. af hand. kamm. sedan 97, ordf. sedan 08; styr. ordf. i Bergsl. jernv. a.-b., v. ordf. i styr. f. Vesterg.—Göteborg jernv. a.-b., styr. led. i Gefle—Dala jrnv. a.-b., i red. a.-b. Sverige—Nordamerika; styr. ordf. i a.-b. Göteborg. Hand. bank o. i försäkr. a.-b. Atlantica. Led. af Riksd. F. K. 06—11, suppl. i statsutsk., led. af bevilln. utsk., led. af konkurslagstiftn. komm. 07—11.

AUGUST LILLIENAU. F. 62, stud. 80, anst. å kontor 81—90, verkst. dir. i sjöförsäkr. a.-b. Öresund i Malmö 90—94, i försäkr. a.-b. Ocean i Göteborg 94—12; styr. ordf. i sistn., i Bank a.-b. S. Sveriges afd. kontor.

HJALMAR WIK. F. 77, stud. 94, deleg. i firman, senare a.-b. Olof Wijk & Co. Göteborg, verkst. dir. i Långrörs a.-b. Intager en framskjuten ställning inom ett flertal fören. till främjande af konst o. vetenskap inom hemstaden o. har främjat dessa med betydande donationer. Led. af Riksd. A. K. 06—14; led. af statsutsk. v. ordf. i bankoutsk., led. af sjölagstutsk., af försvarsbered. 11—13 m. fl.

CAHL SVENSSON. F. 79, genomf. folkskola; red. f. tidn. Folket. Ord. i Stadsfullm. i Eskilstuna. Landstingsman; led. af Folkhushålln. komm. Led. af Riksd. A. K. 09—11.

JOHN FALK. F. 73, stud. 91, efter två år handelsstudier hofr.-ex. 96, tj.-gj. som domhavande o. utn. 1900 till fr. länsnot. i Vesterb. län, ord. 01; landssekr. der 16; landshöfding i Kalmar län 17.

JÖNS JESPERSON. F. 61, eg. egend. Dorisborg i Malmö. län samt arr. Roma kungsgård på Gotland. Styr.-led. i Teckomatorps sparb. sedan dess stift. och v. ordf. sedan 14; styr.-led. i Allm. sv. utskädes a.-b. sedan 09, styr.-ordf. i länets öfv. arbetsförmedl., styr.-led. i Nat.-för. m. emigr. i a.-b. Sv. jordförmedl., Sv. landtm. bank, Malmö, Nord. bankirist, Tidn. o. tryckbol. Södra Sverige, Tidn.-bol. Landskronaposten. Landstingsman sedan 04. Led. af Riksd. A. K. sedan 04. Riksdagsfullm. 17, suppl. 11; led. af tulltaxekomm. 06—09, i försvarskomm. 09—10. Led. i lagerhus- o. kylhuskomm. samt i lagerhusbyggn.-komm.

HANS RAMEL. F. 67, inneh. o. beb. fideikom. egend. Övedskloster i Malmö. län. Ulfjtn. v. Skån. hus.-reg. 89, löjtn. 96, afsk. 01; hofjägmäst. 02, ryttm. i res. 06. Komm. ordf. sedan 1900, landstingsman sedan 02. Styr.-ordf. i sparb., i fören. sv. låglandsboskap, i Skån. landtm. ömsesid. kreatursförsäkr.-fören. i fören. Belg. hästen, i länets hemslöjdsfören.; styr. led. i skogsv.-styr. o. fiskeristyr.

BROR PETRÉN. F. 70, stud. 88, hofr.-ex. 92, fisk. i Sk. hofr. 02, ass. 03, hofr.-råd 10; konsult. statsråd 14, 15 samt fr. 17; led. af reglementer. komm. 08—10. Landstingsman, led. af Riksd. A. K. 08—11 o. 14—17; af F. K. 11—14.

JÖNS PÅLSSON. F. 70, eg. egend. Andersjöf i Malmö. län. Styr.-ordf. i länets centr.-kassa f. jordbrukskredit, i Andersjöfvs jordbr. o. byggn. a.-b. Led. af försvarsbered. 11—14, af skjutskolekomm. 17, flykkomm. 17, komm. f. landsbygd. elektrifiering 17.

ska och äktnorska är just att alla åldrar representeras där, alla grader mellan vetenskapens noviser och dignitärer. Det norska Studentersamfundet, som i denna dag med inbjudna räknar omkring 1350 medlemmar, är sammansatt af landets förnämsta auditorium, och i dess fria kateder ha ett flertal af Europas ryktbarheter talat. Med det omgifvande lifvet för kulturen och vetenskapen lever det sitt förgrundslif, bildande en slags lifvakt kring tidens frågor, en slags evigt frisk kärna, hvarur Norges starkaste element under det senaste seklet utgått.

Bland föredragshållare under senare år märkas G. Brandes, H. Høifding, H. Bang, prof. Wilh. Andersen, Hj. Branting, E. Key, H. Schüick, Ivan Bratt, Sven Hedin, Knut Kjellberg, prof. Thyren, Anton Nyström, Rysslands förre utrikesminister Miljukov, W. Söderhjelm, Wilamowitz-Moelendorff, A. Harnack, Maxim. Helden, Rothenburg-Menz, John Mott, E. Shackleton, Sylvia Pankhurst och Paul Verrier.

Universitetsstudierna bedrivs hufvudsakligen genom föreläsningar vid de 5 olika fakulteterna: den teologiska, den juridiska, den medicinska, den historiskt-filosofiska och den matematiskt-naturvetenskapliga. Vid teologiska fakulteten beräknas studietiden till 6 år, vid juridiska till 4 å 5, vid medicinska till 7 å 8 år, vid historiskt-filosofiska till 6 å 7 år, vid matematiskt-naturvetenskapliga till 6 år. En examen motsvarande vår svenska kandidatexamen är okänd vid norska universitetet, där man tar sin ämbetsexamen direkt. Inom teologiska fakulteten aflägger man sålunda efter förberedande pröfning i grekiska och hebreiska och praktisk examen sin ämbetsexamen, inom jur. fakulteten juridisk ämbetsexamen och statsekonomisk examen, inom medicinska fakulteten ämbetsexamen i 3 afdelningar, inom historiskt-filosofiska examen i ett hufvudfack och ett bifack samt inom matem.-naturvetenskapliga fakulteten examen i 5 fack.

För obemedlade studenter existera en hel del olika stipendiefonder, som exempelvis under första halften af en innevarande år räknat icke mindre än omkring 120 stipendiater. Däremot finnas icke i Kristiania såsom i Köpenhamn några särskilda studenthem, utan äro de talrika norska studenter, som från hela landet strömma till hufvudstadsuniversitetet hänvisade till inackorderingssystemet. Enda undantaget utgör ett för 34 manliga studenter på kristlig grund inrättadt hem. Dock har denna fråga just nu aktualitet, och planer äro uppe på att få till stånd dylika studenthem, som ju kunde fylla ett verkligt behof för de cirka 1,500 studenter som f. n. ligga vid Norges största och, med undantag för det som nyligen uppstått i Trondhjem, enda universitet.

År 1917 tillsattes äfven en kommitté för ordnande af ett studentkök, nu främst under dyrtiden, ehuru ett dylikt torde finna sitt berättigande äfven sedan normaltiden en gång ånyo inträdt.

En synnerligen beaktansvärd del i Studentersamfundets verksamhet är den frivilliga undervisning det genom sina medlemmar bedriver, dels i form af föreläsningar vid olika skolor, dels genom arrangerande af kurser i olika ämnen för halfvuxen ungdom. Någon upplysningsverksamhet genom populärvetenskapliga skrifter af den omfattning som i Sverige gjorts genom studentförlagen Heimdal och Verdandi existera däremot icke — man har endast gjort en början genom det ännu mycket unga förlaget "Det 3:dje Udvalg", som torde åsyfta detsamma ungefär som de svenska studentförlagen.

Af de strömningar, som i Studentersamfundet funnit sina hängifvaste och naturligaste målsmän, har Skandinavismen varit en af de förnämsta. År 1845 mottar Kristiania universitet den första inbjudningen

från Upsala att deltaga i ett möte i Lund och Köpenhamn. Trettio år senare sker det stora norska studenttåget till Upsala.

"Nu drager ud vort ungdomstog
en jublende sekund,
nu stævner vi fra fjeld og skov
til Odins lyse lund..."

ljöd den norska hälsningen till de svenska bröderna vid detta möte, som skulle bli så minnesrikt och betydelsefullt för båda de skandinaviska folken. Skandinavismen har som idé sedan dess genomgått olika stadier, flammadt upp och legat nere, men aldrig slocknat. I februari 1917 tog den ny fart i det att — hvad som aldrig förut inträffat — ordförandena för Nordens samtliga studentföreningar samlades till ett möte i Kristiania och fattade det framgångsrika och inom hela Skandinavien med sympati och varma förväntningar hälsade beslutet att organisera ett intimare samarbete mellan Skandinavien akademiska element.

Något sådant som den svenske studentens firande af Valborgsmässoafton känner den norske ej till. Hans högtidsdagar äro Samfundets stiftelsedag den 2 oktober, universitetets stiftelsedag den 2 september, förtäringens stiftelsedag den 17 maj, Fædrenes minnesfäst i februari månad och slutligen den hvar 7:de år återkommande och med stor ceremoniell apparat förberedda "grisefesten" med sin under stort intresse motsedda ordenspromotion af 12 förtjänta akademiska medborgare. Upphövet till denna ordensfäst, som intar ett alldeles särskildt rum i Samfundets annaler, var den sparbössa i form af en gris, som danska studenter år 1859 sände sina norska bröder för hopsamlande af en grundfond till eget hus. Att bli ihågkommen med "den gyllene griseorden" anses såsom något i högsta grad åtråvärdt. Någon har t. o. m. yttrat att den är en lika eftertraktad orden som St. Olav. Som riddare af "den gyllene gris" kan nämnas Norges minister i London Benjamin Vogt, som kommandör Norges minister i Sverige Francis Hagerup — båda en gång fungerande såsom Samfundets förtjänta ordförande — och som innehafvare af denna ordens storkors universitetets nuvarande rektor, professor *Munthe af Morgenstjerne*. Själffallet bäras aldrig dessa ordnar samtidigt med andra, hvilket dock icke hindrar att man är stolt öfver att äga dem, då de endast utdelas till akademiska medborgare af betydighet. Vid "grisefästerna" sjunges, efter versmått af Horatii Integer vitæ Wasserfalls hymn:

Søn af Dit Ophov!

Frukt af stærke Lænder!

Dejligste Krop af

Guld med hvide Tænder... etc. — en

sång som i norskt studentlif har lika god och fästlig klang som Wennerberghymnen i vårt svenska.

Prins Gustafs "Sjung om studentens lyckliga dag" är fullt naturaliserad, men den typiska norska, som stämmer upp när "russerne" — så kallas de nybakade studenterna — komma, lyder:

Fra by og bygd, fra det nøgne Vær

Til sidste Plads op i dalen

Vær hilset bølgende ungdomshær,

Stig ind, stig ind gennem Salen!

Det totalintryck man får af en institution som det norska Studentersamfundet är att Norge i detsamma äger en intelligent och hängifven lifvakt för sina största kulturella och politiska intressen — en klarvaken och tillgänglig utpost ut mot världen och dess epokgörande idéer, stämningar och strömmar.

S—e J.—w.

Efter fotografi
EN VID CAMBRAI-SLAGET I FLANDERN ERÖFRAD ENGLSK "TANK"-PANSARAUTOMOBIL FÖRD TILL BERLIN. Jätten färdas för egen maskin genom Berlins gator på väg till Zoo.

VÄRLDSKRIGET.

Den 4 januari — sista dagen i den frist som erbjudits icke ännu företrädade makter i och för eventuell anslutning till fredsunderhandlingarna i *Brest-Litowsk* gick till ända utan att som var att vänta någon af ententeländerna begagnat sig af densamma.

Rörande underhandlingarna mellan *centralmakterna* och *Ryssland* synes farhågan ha besannat sig att just den punkt, Tyskland i sitt svar hittills lämnat öppen, nämligen frågan om de ockuperade ländernas framtida självständighet, möjligen skulle komma att gifva en kritisk vändning åt desamma. Hvilka de verkliga anledningarna än kunna visa sig vara har från och med den 4 jan. dock inträdt en kritisk vändning i fredsförhandlingarna och synas dessa tillsvidare helt af-

T. h.: GENERAL VON LETTOW VORBECK, kallad "den ostafrikanske Hindenburg", som under 3 1/2 år på ett utomordentligt sätt försvarat Tyska Ostafrika mot en i antal och material vida öfverlägsen fiende tills öfvermakten blef fullkomligt omotståndlig.

Efter porträtt.

Älske: Henrik Nilsson.

brutna. Ett ännu obestyrt rykte vet berättat att afbrottet mellan Ryssland och centralmakterna skulle ha sin grund i att dessa senare vänt sig till ententemakterna i och för inledande af direkta underhandlingar med dessa.

Den 4 januari beslöt konung Gustaf på statsrådets enhälliga tillstyrkan att tillmötesgå *Finlands* nyss framställda önsningar och erkänna detsamma som *själfständig stat*. Sverige är härmed den första mo.arki i Europa som skänker en dylik självständighetsförklaring åt ett genom världskriget befriadt land.

Från London meddelas att ententen ämnar erkänna Lenins regering samt att sir *Buchanan* skall ersättas med en diplomat med markerad sympati för det revolutionära Rysslands idéer.

INNEHÅLL.

Hjalmar Branting (biografi och helsidesporträtt). — Det norska studentsamfundet. — Plundringsåden i Åbo. — Världskriget. — Bilder ur dagskrönikan. — Veckans porträttgalleri. — Vårftickan, ber. af Ivan Bjarne.

Ejtertryck af text eller illustrationer i HVAR 8 DAG utan angifvande af källan förbjudes vid laga påföljd.
För Berättelser och Historietter gäller ovlkorligt förbud.